บทความ เรื่อง
ประสิทธิภาพของการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

โดย พันตำรวจโท ธีรพงษ์ ดุลยวิจารณ์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสืบสวนสอบสวนทางการเงิน

==========

มาตรการบังคับทางอาญาเป็นมาตรการสำคัญของรัฐที่นำมาใช้แก่ผู้กระทำความผิดอาญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและความมั่นคงของประเทศ มิให้มีการกระทำความผิดเช่นเดียวกันเกิดขึ้นอีก และเพื่อความปลอดภัยของผู้อื่น มาตรการบังคับทางอาญา ประกอบด้วย โทษทางอาญา (Criminal Punishment) วิธีการเพื่อความปลอดภัย (Measure for Safety) และมาตรการบังคับทางอาญาอื่น ๆ หนึ่งในโทษทางอาญา ๕ สถาน คือ การริบทรัพย์สิน ตามมาตรา ๓๒ ถึง มาตรา ๓๕ ซึ่งต้องเป็นทรัพย์สินบางประเภทโดยนัยบทบัญญัติแห่งข้อกฎหมายดังกล่าวเท่านั้น

สำหรับอาชญากรรมบางประเภทที่ผู้ก่อเหตุมีแรงจูงใจในการกระทำความผิดโดยมุ่งหวังผลประโยชน์ด้านทรัพย์สิน รัฐมีนโยบายในการปราบปรามในด้านต่างๆ โดยมีหน่วยงานของรัฐหลายแห่งดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่มีกฎหมายให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ ในบริบทที่แตกต่างกันไป อาทิ

๑. กรมสรรพากร ดำเนินการตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

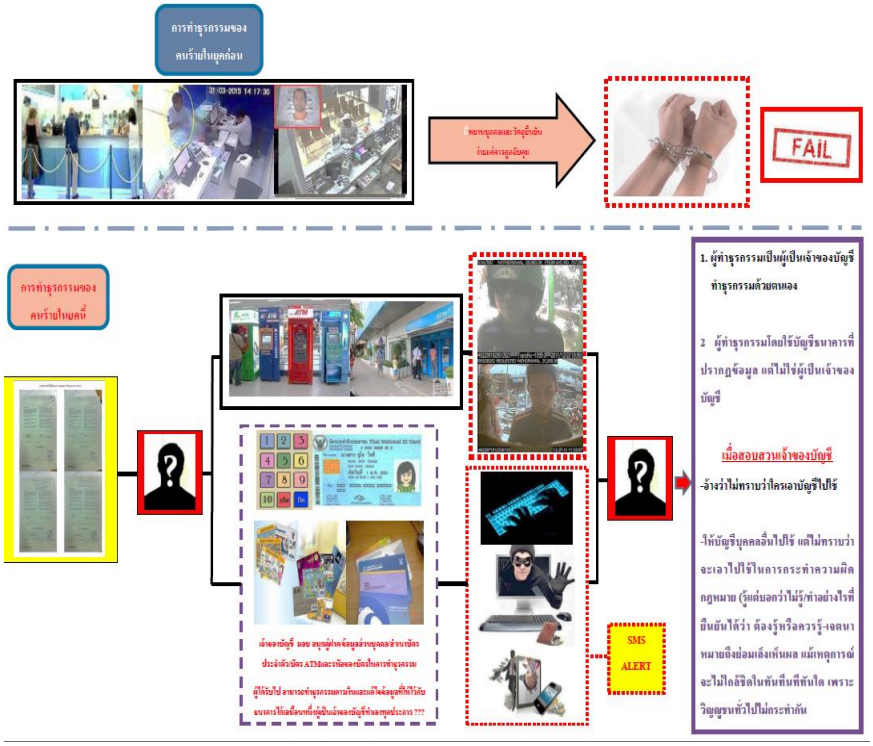
๓. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต (สำนักงาน ป.ป.ช.) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๔. กรมบังคับคดี ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ การวางทรัพย์ การชำระบัญชี งานศูนย์กลางระบบฐานข้อมูลลูกหนี้ตามคำพิพากษา ของหน่วยงานของรัฐและจำเลยที่ถูกยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับตามคำพิพากษา งานสำรวจข้อมูลทรัพย์สินและสถานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษาของหน่วยงานของรัฐและจำเลยที่ถูกยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับตามคำพิพากษา และงานการบังคับคดีแพ่ง คดีปกครอง และคดีอาญาเฉพาะในส่วนของการยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุด รับผิดชอบ

การดำเนินคดีทั้งปวงอันเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง คดีปกครอง และคดีอาญาเฉพาะในส่วนของการยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งการดังกล่าวเป็นการบังคับกับทรัพย์สินที่เป็นของจำเลยหรือ ที่จำเลยเป็นลูกหนี้หรือถูกบังคับตามคำพิพากษา

... ฯลฯ ...

เนื่องจากการดำเนินการกับทรัพย์สินของหน่วยงานต่างๆ ดังกล่าวมีข้อจำกัดทางข้อกฎหมายหลายด้าน ผู้ก่ออาชญากรรมที่มุ่งประสงค์ประโยชน์ด้านทรัพย์สินฯ ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่เคยถูกจับกุมดำเนินคดีจึงมีพัฒนาการในการหลบเลี่ยงการถูกติดตามดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยอาศัยช่องว่างของการบังคับใช้กฎหมายของแต่ละหน่วยงาน จึงเป็นที่มาของในระยะเวลาต่อมาผู้กระทำความผิดหรือผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดที่เป็นตัวการสำคัญเริ่มไม่ถือครองทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้เองทั้งไม่ให้บุคคลใกล้ชิดถือครองไว้แทนอีกต่อไป เนื่องจากมีความเสี่ยงต่อการถูกสืบสวนติดตามดำเนินการกับทรัพย์สินและความผิดฐานฟอกเงิน โดยใช้วิธีการเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยการปิดบังอำพรางแหล่งที่มาที่แท้จริงของทรัพย์สิน เพื่อเป็นการตัดตอนป้องกัน และหลบเลี่ยงจากการถูกสืบสวนสอบสวนติดตามดำเนินการกับทรัพย์สินดังกล่าว เป็นที่มาของการสร้างนอมินี ในการถือครองทรัพย์สินไว้แทนตน

ระบบกฎหมายของประเทศไทยสำหรับการดำเนินคดีคดีอาญา ใช้ระบบกล่าวหา (หลักคือผู้ใดกล่าวอ้าง ผู้นั้น นำสืบ) โจทก์มีหน้าที่ในการแสวงหาพยานหลักฐานมานำสืบให้ศาลรับฟังได้ชัดเจนเพียงพอโดยปราศจากข้อสงสัยที่ฟังแล้วลงโทษจำเลยตามฟ้องให้ได้ ในหลายคดีแม้ปรากฏพยานหลักฐานแต่ในการพิจารณาคดีชั้นศาลศาลรับฟังแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานที่นำสืบยังเคลือบคลุมก็ต้องยกประโยชน์

แห่งความสงสัยให้กับจำเลยซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับการดำเนินคดีอาญามากพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่ออาชญากรรมโดยมีแรงจูงใจที่มุ่งหวังผลประโยชน์ทางด้านทรัพย์สินที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าการก่ออาชญากรรมในลักษณะนี้ได้มีการวางแผนและการก่อเหตุที่สลับซับซ้อนต่างไปจากในอดีต ทำให้การปราบปรามการก่ออาชญากรรมดังกล่าวเป็นด้วยความยากลำบาก รวมทั้งการสร้างช่องทางเพื่อนำทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดไปเก็บไว้ในที่ปลอดภัย โดยใช้วิธีการ ๑) เปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ๒) จำหน่าย จ่ายโอนไปหลายทอด ๓) ปิดบังแหล่งที่มาที่แท้จริง เพื่อมุ่งตัดตอนพยานหลักฐาน ยากแก่การพิสูจน์ความเชื่อมโยงระหว่างกันจึงทำให้ศาลพิจารณาพิพากษาลงโทษจำเลยได้ยากยิ่งขึ้น นอกจากนั้น ในการริบทรัพย์สินที่มีข้อจำกัดเพียงทรัพย์สินบางประเภทที่อาจไม่ครอบคลุมถึงผลประโยชน์ทางทรัพย์สินที่ได้ไปจากการกระทำความผิด ฉะนั้น ตราบที่กฎหมายไม่อาจเข้าไปดำเนินการกับทรัพย์สินดังกล่าวได้รวมทั้งกับผู้ที่ถูกกำหนดให้ทำหน้าที่ในการถือครองทรัพย์สินไว้แทนการก่ออาชญากรรมดังกล่าวจึงมีความเข้มแข็งมากขึ้นมีการพัฒนาไปสู่การมีเงินทุน มีการจัดระบบ มีการบริหารจัดการและก้าวไปสู่การเป็นองค์กรอาชญากรรม ประกอบกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกสนับสนุนระบบเศรษฐกิจเสรี ดังนั้น การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศจึงเป็นไปอย่างง่ายดาย เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ถูกนำมาใช้ในการสนับสนุนการก่ออาชญากรรมและการถือครองทรัพย์สินได้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น ทำให้องค์กรอาชญากรรมในแต่ละประเทศก้าวสู่การเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งถือเป็นภัยคุกคามของประเทศต่างๆ ทั่วโลก

จากสถานการณ์ดังกล่าวมาข้างต้น การตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการตัดวงจรประกอบอาชญากรรม มิให้ ผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่งกระทำความผิดกฎหมายบางประการสามารถนำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นไปกระทำการในรูปแบบต่างๆ อันเป็นการฟอกเงิน และเพื่อมิให้นำเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีกหรือกล่าวได้ว่าเป็นการตัดท่อน้ำเลี้ยงของการก่ออาชญากรรมมิให้ขยายฐานไปสู่การเป็นองค์กรอาชญากรรมหรือเป็นการทำลายล้างองค์กรอาชญากรรมนั่นเอง การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นการปิดช่องว่างของกฎหมายฉบับอื่นๆ ด้วย เมื่อมีการดำเนินการตามกฎหมายฉบับนั้นๆ แล้วไม่เป็นผล โดยมุ่งดำเนินการกับตัวทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงสภาพไปกี่ครั้ง หรือมีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือครองไปอย่างไร

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓ ...“ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” หมายความถึง

(๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงิน หรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงิน และให้

รวมถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานตาม (๘) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” หรือการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วย

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งเงิน หรือทรัพย์สิน ตาม (๑) หรือ

(๓) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (๑) หรือ (๒)

ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินตาม (๑) (๒) หรือ (๓) จะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้ง และไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใด

เมื่อพิจารณาจากข้อกฎหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นมาตรการบังคับใช้กฎหมายที่มุ่งไปที่ตัวทรัพย์สินเป็นสำคัญ ไม่ว่าทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นจะมีการเปลี่ยนมือไปกี่ทอด ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ตาม โดยมีจุดแข็งของกฎหมายในการผลักภาระในการพิสูจน์ไปให้บุคคลที่ได้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไปไว้ในความครอบครองมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องชี้แจงการได้มาและที่มาของทรัพย์สินที่อยู่ในการครอบครอง หรือการอ้างความเป็นเจ้าของของตน นอกจากนี้แล้ว กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินยังมีข้อแตกต่างจากมาตรการตามกฎหมายฉบับอื่นๆ แม้ว่าผู้ถือครองทรัพย์สินนั้นไว้จะไม่มีส่วนในการกระทำความผิดมูลฐานเลย ก็สามารถดำเนินการกับทรัพย์สินที่อยู่การครอบครองของบุคคลนั้นได้ ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาตรา ๕๒ ที่กำหนดไว้ว่า

...ฯลฯ...

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้หากผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผลประโยชน์ดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ที่มีอยู่หรือได้มาโดยไม่สุจริต *****

เนื่องจากมิได้มีคำอธิบายความหมายที่ชัดเจนของ “ผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน” มีลักษณะอย่างไร จึงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นกรณีไปที่ผู้รวบรวมพยานหลักฐานจะต้องชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างกันที่มากเกินกว่าบุคคลปกติทั่วไปพึงมีต่อกันขาดความเป็นไปได้ที่เป็นเหตุเป็นผล ฉะนั้น การตีความของคำว่า “ผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน” จึงต้องมุ่งให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการบัญญัติกฎหมายฟอกเงินเป็นสำคัญ รวมทั้งแนวทางในการปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้จะต้องมุ่งให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งกฎหมายที่มุ่งตัดวงจรอาชญากรรมโดยใช้ประกอบกับจุดแข็งข้อสันนิษฐานของกฎหมายคือ การผลักภาระในการพิสูจน์ไปให้ฝ่ายที่ถูกดำเนินการกับทรัพย์สิน

หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงินมุ่งเน้นในการรวบรวมพยานหลักฐานเพียงเพื่อดำเนินการเฉพาะกับบุคคลซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญาความผิดมูลฐาน บิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ของ

ผู้ถูกกล่าวหาเท่านั้น ย่อมเป็นการไม่แตกต่างจากดำเนินการตามกฎหมายอื่นของหน่วยงานต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วในข้างต้น รวมทั้ง หากตีความคำว่า “ผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์หรือ เคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์ กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน” หมายถึง เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องในลักษณะของเครือข่ายผู้กระทำความผิดอาญามูลฐานด้วยกันเท่านั้น ก็จะทำให้สอดคล้องและบรรลุผลตามเจตนารมณ์อันแท้จริงแห่งการตราใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ในห้วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาเมื่อมีการจับกุมผู้กระทำความผิดในคดีอาญาความผิดมูลฐานที่มุ่งประสงค์ต่อผลประโยชน์ที่เป็นทรัพย์สินและมีการดำเนินการตามกฎหมายกับทรัพย์สินของบุคคลนั้นและบุคคลใกล้ชิด ทั้งมีแนวโน้มว่าจะไม่ใช้บุคคลใกล้ตัว (บิดา มารดา สามี ภรรยาหรือบุตร) เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เนื่องจากง่ายต่อการสืบสวนตรวจสอบ ต่อมามีการเปลี่ยนรูปแบบการกระทำความผิดโดยการแบ่งแยกหน้าที่ผู้ลงมือกระทำความผิดทางอาญาออกจากผู้ที่มีหน้าที่ในการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินอย่างชัดเจน ใช้วิธีการตัดตอนเพื่อไม่ให้หาจุดเชื่อมโยงระหว่างผู้ที่มีหน้าที่ในการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินกับผู้ที่ลงมือกระทำความผิดได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่จะทำหน้าที่ในการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินให้กับผู้กระทำความผิดมูลฐาน (ตัวการ/นายทุนซึ่งอยู่เบื้องหลัง) จะต้องเป็นบุคคลที่ผู้กระทำความผิดมูลฐานให้ความไว้วางใจเท่านั้นเป็นสำคัญ มิเช่นนั้นย่อมเสี่ยงต่อการถูกผู้ที่ถือครองทรัพย์สินไว้แทนยักยอกเบียดบังเอาเงินและทรัพย์สินดังกล่าวไป หากจะฟ้องร้องดำเนินคดีก็อาจถูกเปิดเผยสถานะของตนและที่มาที่แท้จริงของทรัพย์สินนั้นและผลที่ตามมาคือการถูกดำเนินการตามกฎหมายกับทรัพย์สินที่มีการฟ้องเรียกร้องกันนั้นตามกฎหมายได้ รวมทั้งการถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดฐานฟอกเงิน เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวครบองค์ประกอบของกฎหมายแล้วนั่นเอง

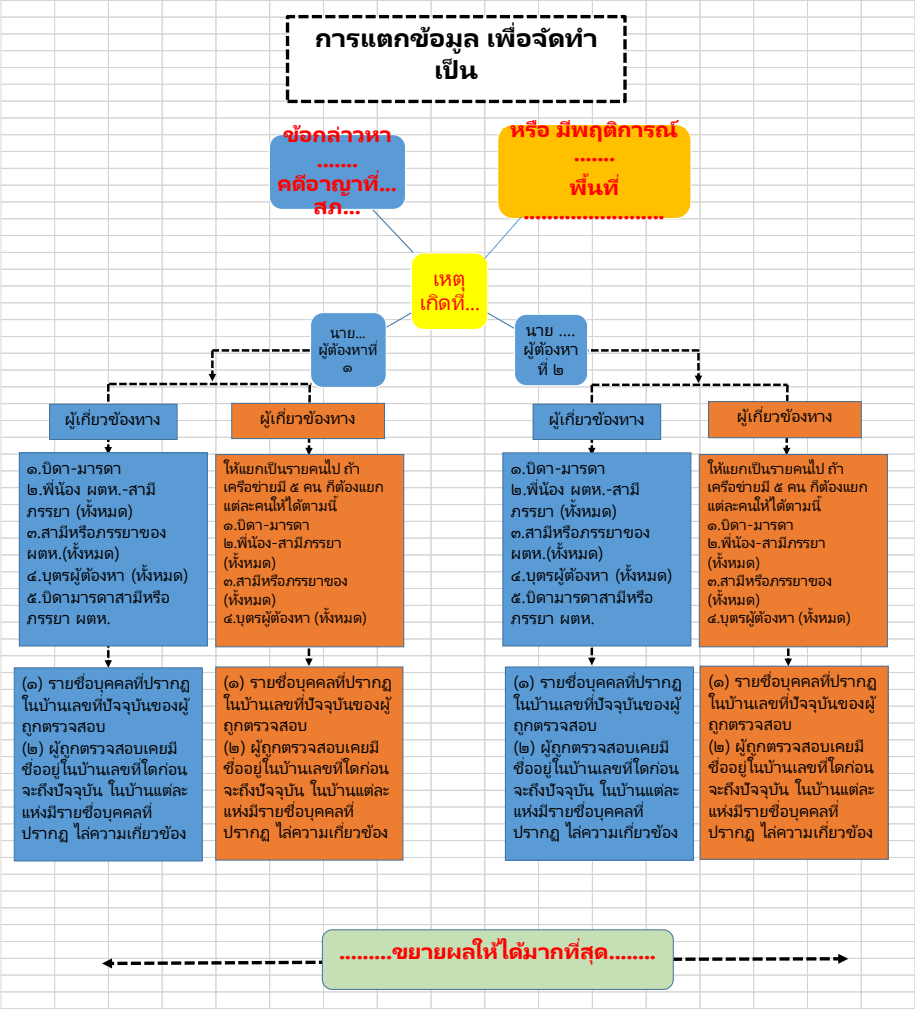
เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง โดยการตีความให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการตราใช้กฎหมายพอจำแนกผู้ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้ ดังนี้

๑. เป็นผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงิน หรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงิน มีลักษณะของการ**<u>เป็นบุคคลที่อยู่ในเครือข่าย ขบวนการกระทำความผิด</u>**

๒. เป็นผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงิน ในลักษณะของการ**<u>เกี่ยวข้องสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือเป็นสามีภรรยา บุตร</u> ของบุคคลนั้น** ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ทางนิตินัยหรือพฤตินัย (เช่น บุคคลในครอบครัวเดียวกันทั้งที่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ฯลฯ) หรือเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทกัน (เช่น เพื่อน คนรัก ฯลฯ)

๓. เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์จากการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินไว้ให้กับผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงิน เช่น สร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ที่ไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกันเป็นพิเศษมากกว่าคนปกติทั่วไป คนรัก กิ๊ก แคดดี้หิ้วถุงกอล์ฟให้ ผู้ที่ดูแล

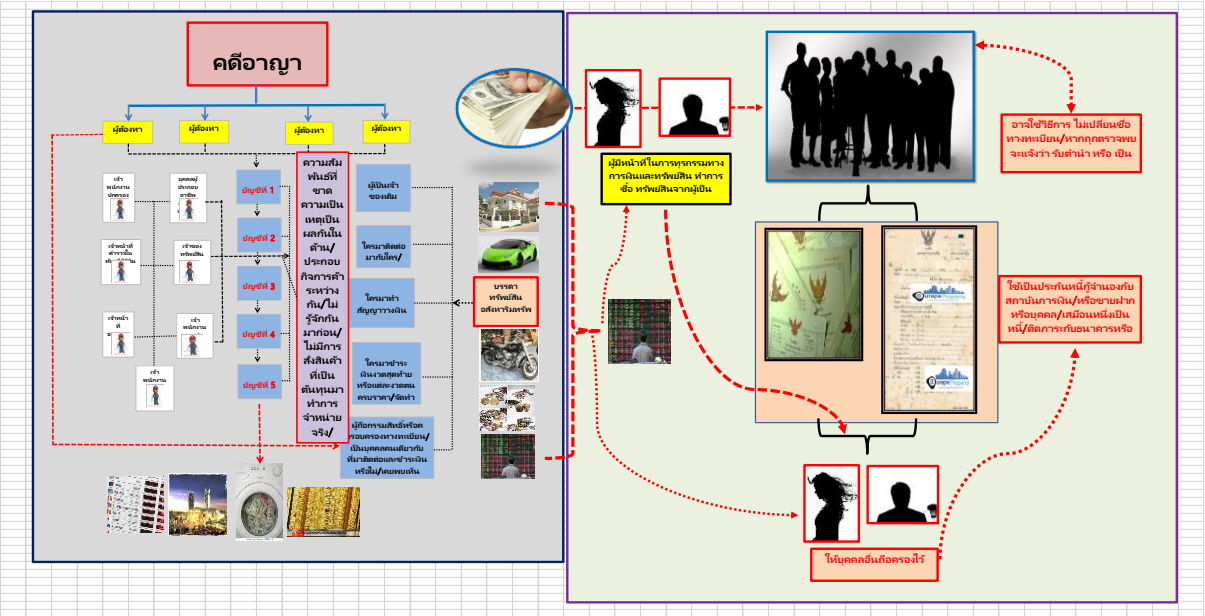
กิจการ/การประกอบการให้ เป็นต้น มีการผูกมัดเพื่อให้เกิดความไว้วางใจระหว่างกัน (โดยไม่เป็นผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์ทางสายโลหิตกับผู้กระทำความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงิน หรือไม่ปรากฏว่าเป็นผู้อยู่ในเครือข่ายขบวนการกระทำความผิด)

ทั้งนี้ การเข้าไปเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของบุคคล ทั้ง ๓ ประเภท ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง ดังกล่าวข้างต้น เป็นไปตามมาตรา ๕ แห่งกฎหมายฟอกเงิน ในรูปแบบดังต่อไปนี้

(๑) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำ ความผิดมิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(๒) กระทำ ด้วยประการใดๆ เพื่อ ปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ผู้นั้นกระทำ ความผิดฐานฟอกเงิน

การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มีประสิทธิภาพ จึงขึ้นอยู่กับการขยายผลไปถึงบุคคลต่างๆ โดยการสืบหาความเชื่อมโยงที่มีความสัมพันธ์กันทั้งทางสายโลหิต ทางเครือข่ายผู้กระทำความผิดในองค์อาชญากรรม รวมทั้งทางด้านการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลใดๆ เพื่อให้เกิดความไว้วางใจกันเป็นพิเศษ การขยายผลหาความเชื่อมโยงอาจเป็นไปในด้านของ ภาพถ่ายที่ถ่ายไว้ร่วมกัน รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ช่องทางในการติดต่อสื่อสารกันทางระบบสารสนเทศ ไลน์ เฟซบุ๊คส์ แมสเซ็นเจอร์ SMS เป็นต้น หรือการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินระหว่างกัน การพิสูจน์การขาดความเป็นเหตุเป็นผลของการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินที่มีต่อกัน มากกว่าการหวังผลจากข้อมูลที่ได้จากการสอบคำให้การบุคคลใกล้ชิดที่คาดหวังผลได้น้อยในปัจจุบัน

ข้อหักล้างเพื่อมิให้ถูกดำเนินการกับทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คือ ต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าตนได้ถือครองทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำผิดนั้น โดยที่

(๑) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้น <u>ไม่ใช่</u>ทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิด

(๒) ตนเป็น<u>ผู้รับโอนโดยสุจริต</u> และ<u>มีค่าตอบแทน</u> หรือได้มาโดยสุจริตและ<u>ตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี</u> หรือ<u>ในทางกุศลสาธารณะ</u>

ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๐ ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙ อาจยื่นคำร้อง ก่อนศาลมีคำสั่ง ตามมาตรา ๕๑

หากปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ผู้ที่ถูกดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นพิสูจน์ได้ไม่ว่าในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการธุรกรรมก่อนส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้มีคำสั่งตกเป็นของแผ่นดินด้วย หรือหากคดีอยู่ในชั้นการพิจารณาของศาลแพ่งแล้วก็ตามย่อมเป็นเหตุที่ศาลจะไม่มีคำสั่งให้ทรัพย์สินของบุคคลนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

อย่างไรก็ตามแม้จะมีข้อกฎหมายที่ให้โอกาสผู้ถูกดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการพิสูจน์การได้มาของทรัพย์สินที่ไว้ก็ตาม แต่มองในอีกด้านหนึ่งเปรียบเสมือนการชี้ช่องทางในการหลุดพ้นจากการถูกดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้ให้ในคราวเดียวกัน ดังนั้น แม้จะมีจุดแข็งจากจากข้อสันนิษฐานของกฎหมายที่ผลักภาระในการพิสูจน์ไปให้ผู้เป็นเจ้าของถือครองทรัพย์สินก็ตาม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องคำนึงถึงการรวบรวมพยานหลักฐานไว้แต่แรกเพื่อเป็นการปิดประเด็นที่ผู้ถูกดำเนินการกับทรัพย์สินอาจใช้เป็นช่องทางในการในการต่อสู้ทั้งในคดีตั้งแต่ในชั้นการรวบรวมพยานหลักฐานโดยต้องคำนึงว่าผู้ถูกดำเนินการกับทรัพย์สินอาจใช้เป็นช่องทางที่จะหยิบยกเป็นข้อกล่าวอ้างและเหตุผลเพื่อให้คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่ยึด อายัด หรือเพิกถอนคำสั่งที่ให้ยึด อายัด ทรัพย์สินนั้นไว้แล้ว หรือหากเป็นในชั้นการพิจารณาของศาลแพ่งอาจส่งผลให้ศาลไม่มีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้

กล่าวโดยสรุป การดำเนินการเพื่อให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นมาตรการในการดำเนินการกับทรัพย์สินทางแพ่งมิได้มุ่งดำเนินการกับตัวบุคคลดังเช่นมาตรการดำเนินการทางอาญาซึ่งเป็นไปตามโทษทางอาญา ซึ่งแม้จะมีโทษฐานริบทรัพย์สินเป็นหนึ่งในมาตรการของโทษทางอาญา แต่กรอบของการดำเนินการกับทรัพย์สินตามโทษทางอาญามีขอบเขตที่จำกัด แตกต่างจากการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามหลักการของกฎหมายฟอกเงินที่เป็นมาตรการทางแพ่งซึ่งมุ่งดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อให้กลับคืนเป็นของแผ่นดินให้ได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งทรัพย์สินที่มีการยึดไว้เป็นของกลางในคดีอาญาแม้ในเวลาต่อมาพนักงานอัยการอาจไม่ยื่นคำขอให้ศาลพิพากษาริบ หรือแม้ศาลจะพิพากษาไม่ริบทรัพย์สินที่เป็นของกลางในคดี แต่การสืบหาทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นจะต้องมุ่งสู่การสืบหาตัวบุคคลที่ถือครองทรัพย์สินนั้นไว้ให้ได้เป็นสำคัญ โดยการขยายผลสืบหาบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ที่มีความเชื่อมโยงถึงผู้มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินที่จะนำไปสู่การติดตามหาทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่ถือครองไว้ให้ได้ การขยายผลหาบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการตัดวงจรอาชญากรรมอย่างขุดรากถอนโคน.

oooooooooooooooooooooooooooooo